

Елин Пелин

Водовъртеж от
противоречия

– Бае Стояне, дай още половин кило!

– Стига, бре Атанасе. Ти уж беше въздържател, пък днес какво си се отпуснал.

– Омръзна ми, бае Стояне. Ти нали ме знаеш. Аз съм човек от народа, изгубен сред множеството с моето просто именце Атанас Стоянов. Чинovníк съм, работата си гледам, с партизанство се не занимавам, живея честно и просто като врабче. Любопитен съм, всичко ме интересува, обичам живота и надничам във всеки вестник като заек по градините. Не гоня слава, не търся известност, не търся голямо общество, защото не съм за него. Така, движа се между равните на себе, простите, народните хора и съм доволен. Ум голям нямам, затова и особено мнение за живота не си съставих, приех го такъв, какъвто е, с лошото му, с доброто му, с мизерията му, с мръсотията му. Никой не ме е почувствувал, когато съм дошъл на света, никой няма да почувствува, когато си отида. Никога не съм мислил да ставам прочут. Слава не гоня и нямам способност да я постигна. Мои другари станаха велики хора, поети, писатели, еснафи. А най-тъпият и най-долният министър стана. Щастието му проработи. Пък аз не им завиждам, ами даже се радвам. На поетите книжките чета, на докторите – фирмите, а на министъра – изявленията. Имам така някаква естествена нужда към разни въпроси и въпросчета. Това ми е недостатъкът и от него страдам. И понеже ме е страх собствено мнение да си съставя, да не би погрешно да излезе, аз се ползувам от мнението на другите. И пак за глупав не минавам. Пък и жените не презирам. Напротив – обичам ги, и тъй, създал съм си навик, да ги гледам по улицата и грозните, и хубавите – без разлика. У всички има нещо интересно, нещо, което привлича. И от модите се възхищавам. Пък ми се харесва и туй у жените, гдето се червят, пудрят, ноктите си боядисват, изобщо гдето се докарват, дето се стремят да се харесват.

А? Нали е хубаво това? Аз го намирам за хубаво. Приятно ме дразни. Не съм лицемер да твърдя противното. Бях решил даже да се ожена, защото се влюбих. И каква любов? Игра. Прелестна игра, без ах, без ох. Срещу моята квартира на прозореца открих една красавица, ластовица. Завъртяхме театротó. Изпълни ми се душата с радост, с песен, с пролет, с цветя. Добре, но моят недостатък, за който ти казах, ме изяде. Боях се от собствено мнение и чаках загадките на живота да разрешават други, а аз да приемам тия разрешения безразсъдно. Отидох на една сказка. Именит писател ще говори. Аз пък имам слабост към авторитетите. Отидох. Темата беше „Любовта не е фар“. Никога не бях чул от някого, че любовта е фар. И ме интересува това, че тя не била фар. Пропуснал съм,

рекох, някое мнение. Нека ида да си отворя очите. Отидох, чух, разбрах и се уплаших. Защо ми е любов, като не е фар? Фар! Голяма дума! Страшна дума! Сви ми се сърцето, уплаших се от любовта и преместих квартирата си. Мъчно ми беше, но... Отидох на друга сказка: „Когато любовта е болест.“ От нея разбрах, че моята любов е била тежка болест. И вярно, страдах много. Но понеже и от болести ме е страх, преместих квартирата си още по-далече от унищожавания бацил – хубавата ластовичка на прозореца. Отдалечих се от нея.

Помирих се аз, бае Стояне, укротих се и дойдох до едно, да го речем, неутрално положение.

В такова едно състояние попаднах на друга сказка. Тя беше за вегетарианството. Уплаши ме оня брат – сказчикът, от месото. Тия свински пържоли, тия кебапчета, шишчета – всичко това било отрова. Аз съм убивал съзнателно здравето си... Скоро, Атанасе, спасявай се. Станах вегетарианец. Кротък като агънце. На това от-горе и въздържател от спиртните напитки. Захванах да ям аз едни вегетариански буламачи, да пия чиста водица и да убеждавам природата си в полезността на всичко това. Оставих и тютюна, станах кротка душа, овчица, побледня ми лицето, светнаха ми очите – светец същински.

И тъкмо мислех, че съм намерил правия път, една вечер чета във вестника статийка и против вегетарианството. Кои животни, казва авторът, са най-силни, най-хубави и най-умни – лъвът, вълкът, мечката, тигърът, леопардът, т.е. месоядните. А кои, казва, са най-жалки, най-глупави, най-страхливи и покорни – овцата, заекът, кравата. Кои са, казва, роби покорни – конят, волът, слонът, т.е. тревопасните.

Разсъждавам, мисля... И прав е тоя лекар, наблюдения верни!

Така, бае Стояне. Попаднах в един водовъртеж от противоречия и туито.

От днес съм решил да не слушам вече никого, разбра ли? Ще правя това, което душата и природата ми искат. Може и да е погрешно, но майната му. Светът си живее. Жените са хубави, виното е чудесно, градът мирише на пържоли, а сред него се лутам аз като идиот.

Дай ми ти сега още половин кило и ми опечи една свинска пържола. Искам да стана най-послед човек – човекът е съчетание от грешки.

КРАЙ

© 1936 Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5395>]